

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΟΝΕΙΡΟ

ΤΟΥ Π.Κ. ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗ

Ωρα Ευρωπαϊκής Ενωσης - Τουρκίας - Κύπρου

Η εβδομάδα αυτή μπορεί να αποδειχθεί εξαιρετικά σημαντική στις σχέσεις Ευρωπαϊκής Ενωσης (ΕΕ) - Τουρκίας αλλά και Κύπρου - Τουρκίας. Την ερχόμενη Πέμπτη (29 Αυγούστου) πραγματοποιείται στις Βρυξέλλες η άτυπη συνάντηση των υπουργών Εξωτερικών της Ευρωπαϊκής Ενωσης. Οι άτυπες αυτές συναντήσεις (τύπου Gymnich, όπως είναι γνωστές) πραγματοποιούνται κατά κανόνα στη χώρα που ασκεί την προεδρία του Συμβουλίου Υπουργών.

Αλλά αυτό το εξάμηνο η προεδρία ασκείται από την Ουγγαρία, ο πρωθυπουργός της οποίας Βίκτορ Ορμπαν έχει εξοργίσει τους πάντες σχεδόν στις Βρυξέλλες με τις αυθαίρετες (δήθεν) ειρηνευτικές του πρωτοβουλίες για την Ουκρανία και συναντήσεις του με τον πρόεδρο Βλαντίμιρ Πούτιν και τον ηγέτη της Κίνας Σι Τζινπίνγκ χωρίς σχετική εξουσιοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ενωση. Ως έκφραση αποδοκμασίας η άτυπη συνάντηση μεταφέρθηκε στις Βρυξέλλες (ενέργεια χωρίς προηγούμενο στην ενωσιακή ιστορία) με όλα τα μεγάλα γεωπολιτικά θέματα στην ατζέντα (πόλεμοι Ουκρανίας, Γάζας κ.λπ.). Το ειδικότερο ενδιαφέρον της συνάντησης είναι βέβαια ότι κλήθηκε και θα συμμετάσχει ο υπουργός Εξωτερικών της Τουρκίας Χακάν Φιντάν και το ακόμη πιο ενδιαφέρον είναι ότι για πρώτη φορά τα τελευταία χρόνια η Κύπρος δεν άσκησε βέτο, δεν μπλοκάρισε την πρόσκληση αυτή! (Μόλις τον περασμένο Φεβρουάριο την είχε μπλοκάρει επικαλούμενη τα γνωστά, τετριμμένα επιχειρήματα).

Η συγκατάθεση της Κύπρου αποτελεί μια εύστοχη και αναγκαία ενέργεια. Εάν για μια ακόμη φορά η Λευκωσία είχε μπλοκάρει την πρόσκληση, θα ερχόταν σε πλήρη απομόνωση στην Ευρωπαϊκή Ενωση. Επιπλέον θα ήταν εντελώς αντιφατικό ενώ επιδιώκει την ενεργό ανάμιξη της Ενωσης στη διαδικασία επίλυσης του Κυπριακού ταυτόχρονα να αποτρέπει την προσέγγιση Ευρωπαϊκής Ενωσης - Τουρκίας. Βεβαίως η συγκατάθεση προκάλεσε έντονες, άγονες αντιδράσεις

από πλευράς των κυπριακών πολιτικών δυνάμεων εκείνων που δυσκολεύονται να κατανοήσουν πού βρίσκεται το πραγματικό συμφέρον της Κύπρου. Πολύ περισσότερο που στο πλαίσιο του Συμβουλίου (εκτιμάται ότι) μπορεί να υπάρξει και διμερής συνάντηση του υπουργού Εξωτερικών της Κύπρου Κ. Κόμμου με τον Χ. Φιντάν (και συνάντηση Γεραπετρίτη - Φιντάν). Θα είναι μια πρώτη υπουργική επαφή που μπορεί να αποδειχθεί ιδιαίτερα χρήσιμη για τις συναντήσεις κορυφής που θα ακολουθήσουν τον Σεπτέμβριο στη Ν. Υόρκη για το άνοιγμα της διαδικασίας επίλυσης του Κυπριακού. Ας σημειωθεί ότι ο Χ. Φιντάν εμφανίζεται να διαφοροποιείται από την άκαμψη σκληρή γραμμή του προέδρου του τουρκοκυπριακού μορφώματος (ΤΔΒΚ) Ε. Τατάρ για λύση δύο κρατών (δηλαδή διχοτόμηση).

Παράλληλα το άτυπο Συμβούλιο με την παρουσία Φιντάν μπορεί να εγκαινιάσει την ουσιαστική προσπάθεια για τη βελτίωση των ευρωτουρκικών σχέσεων στη βάση των Συμπερασμάτων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του περασμένου Απριλίου (εκσυγχρονισμός τελωνειακής ένωσης κ.λπ.). Επιπλέον, ευρωπαϊκές πρωτεύουσες εκτιμούν ότι η Τουρκία ως μεσαία sui generis περιφερειακή δύναμη μπορεί να δραματίσει στρατηγικό ρόλο στις γεωπολιτικές εξελίξεις και ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τη διαδικασία τερματισμού του πολέμου στην Ουκρανία. Ο απερχόμενος ύπατος εκπρόσωπος Ζ. Μπορέλ εκτιμά ότι ο στρατηγικός ρόλος της Τουρκίας θα πρέπει πρώτα απ' όλα να αξιοποιηθεί από την Ευρωπαϊκή Ενωση. Κάτι που μπορεί να συμβάλει και στη δίκαιη λύση του Κυπριακού. Κεντρικό αξίωμα: όσο πλησιέστερα έρχεται η Τουρκία στην Ευρώπη, τόσο καλύτερα για Ελλάδα και Κύπρο.

Ο Π.Κ. Ιωακειμίδης είναι ομότιμος καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ), πρώην πρεσβευτής - σύμβουλος του ΥΠΕΕ και μέλος της συμβουλευτικής επιτροπής του ΕΛΙΑΜΕΠ